

7. Sector Cultuureducatie, Vrije tijdskunst, Community art en Doelgroepen

Instellingen die zich richten op cultuureducatie, vrije tijdskunst, community arts en kunst en specifieke doelgroepen zijn van grote waarde voor de stad, maar soms wel atypisch en niet te vergelijken met andere culturele instellingen. Daarom heeft de Raad voor het eerst een aparte commissie voor de aanvragen uit deze sector ingesteld.

Artistieke kwaliteit versus DNA en talentontwikkeling

Bij de beoordeling van aanvragers uit deze sector is het artistieke criterium niet altijd het zwaarst wegende criterium. Veel instellingen scoren juist bijzonder goed op de criteria DNA van de stad en Talentontwikkeling. Zij weten een unieke balans te vinden tussen artistieke kwaliteit en het bereiken van een grote groep Rotterdammers en zijn er juist van overtuigd dat alleen kwaliteit de verschillende bewoners van de stad overtuigd van kunst en cultuur.

Samenwerking voor doorlopende leerlijnen

Veel kleine en (middel)grote culturele instellingen zijn zeer direct en nauw betrokken bij het bereik van kunst en cultuur in de stad. Samenwerking in deze sector is dus een must. Dit is bijvoorbeeld onontbeerlijk bij het creëren van doorlopende leerlijnen. De instellingen moeten er samen voor zorgen dat Rotterdammers zich kunnen ontwikkelen van amateur tot toptalent. De Raad ziet dit zelfs als een voorwaarde voor opname in het Cultuurplan.

Binnenschoolse cultuureducatie onder druk

Kunst en cultuur zijn in Rotterdam goed ingebed in het onderwijs. De Raad constateert echter dat binnenschoolse cultuureducatie steeds meer onder druk staat. De gemeente stimuleert scholen meer aandacht te besteden aan rekenen en taal en dit gaat ten koste van cultuureducatie. De Raad vindt dit zorgelijk. Cultuureducatie leert kinderen niet alleen verbeelden en vertalen, creatief denken en creëren, reflecteren en respecteren. Het leert kinderen ook de broodnodige persoonlijke, emotionele en sociale vaardigheden in een steeds complexere maatschappij. Voor reken- en taalvaardigheid is cultuureducatie bovendien ondersteunend en stimulerend. De Raad verzoekt het college dringend scholen en culturele instellingen ruimte te blijven bieden voor cultuureducatie.

Cultuurscouts

De cultuurscouts zijn niet meer weg te denken uit Rotterdam, maar zijn te weinig proactief en leggen te weinig contact met grotere instellingen zoals woningcorporaties. Dat heeft wellicht te maken met de opdracht, het profiel en het gewicht van de scouts. De wijkmakelaars zouden de scouts goed kunnen aanvullen, maar wijkmakelaars en scouts werken nog te weinig samen. Verder is onduidelijk aan welke prestatie-eisen scouts moeten voldoen en welke resultaten worden behaald. Professionalisering is dus noodzakelijk.

Collectieve marketing

Rotterdam Festivals heeft de afgelopen jaren veel bereikt op het gebied van collectieve marketing en doelgroepenbereik. Het zeer krappe Cultuurplanbudget dwingt de Raad nu alsnog deze taken bij de instellingen zelf neer te leggen. Goed contact met het publiek en

specifieke doelgroepen is namelijk inherent aan ondernemerschap en dus de verantwoordelijk van elke culturele instelling.

SKVR

De Raad adviseert positief over de aanvraag van de grootste speler in dit veld: de SKVR. Na een uitgebreide behandeling van alle kunstvakscholen in de verschillende disciplinaire commissies concludeert de Raad dat de SKVR veel aanbevelingen uit eerdere Cultuurplanadviezen heeft opgepikt en gerealiseerd. De interne besparingen leiden tot een substantieel lagere aanvraag, de SKVR kent een transparantere bedrijfsvoering en de vakscholen hebben een bredere oriëntatie op de Rotterdamse samenleving.

Kosmopolis en De Nieuwe Oogst

De Raad is kritisch over de aanvragen die zich richten op de diversiteit van de Rotterdamse samenleving. Kosmopolis beweegt zich op een te academisch niveau en vindt te weinig aansluiting bij de realiteit van veel Rotterdammers. De Raad hecht wel veel waarde hecht aan Kosmopolis' activiteiten in het Gemaal in de Afrikaanderwijk en adviseert daarom positief, onder voorwaarde dat Kosmopolis zich op deze activiteiten focust. De Nieuwe Oogst faciliteert talentontwikkeling in urban arts, maar doet dat te weinig overtuigend en scoort vooral op ondernemerschap zeer slecht.¹ Het initiatief is sympathiek, maar de Raad adviseert toch negatief.

Hofplein Theater Rotterdam

Het Hofplein Theater bereikt in Rotterdam veel jongeren. Toch is de Raad niet tevreden over de wijze waarop het Hofplein Theater vorm geeft aan cultuureducatie. De Raad mist het experiment, een duidelijke methodiek en de binding met de stad. De producties spelen te weinig in op typisch Rotterdamse onderwerpen. De Raad was vier jaar geleden ook al gematigd positief en adviseert opnieuw om het Hofplein Theater fors minder toe te kennen dan gevraagd.

8. Dans, Theater, Podia

Rotterdam heeft een breed en rijk aanbod aan theater en dans en gezelschappen bedienen een groot en divers publiek. Een aantal gezelschappen behoort inmiddels tot de (inter)nationale top en podia bieden ruimte aan jong talent. De Raad is blij met deze diversiteit en kwaliteit in de podiumkunsten. Helaas getuigen de aanvragen van de instellingen op het gebied van dans, theater en podia niet altijd van een zelfde kwaliteit.

Samenwerking in de stad

De Raad treft in de aanvragen namelijk weinig sprankelende nieuwe ideeën en geen samenhangende visies op de sector en de eigen positie daarin. Slechts enkele aanvragers hebben goed doordachte opvattingen over de eigen organisatie of een visie op samenwerking, allianties of verdieping van de relatie met de stad. Een aantal aanvragen is

¹ Zie ook paragraaf 'urban meets academic - vice versa'

. Sector

artistiek en financieel zelfs veel te behoudend. Sommige instellingen lijken bijna wel instituties waarin vernieuwing of doorstroom niet meer mogelijk is.

Ondernemerschap

Kleinere instellingen geven meer dan grote instellingen blijk van ondernemerschap. Alle aanvragers voorspellen dat zij meer eigen inkomsten uit sponsoring of horeca genereren, maar die voorspellingen zijn soms te optimistisch. De Raad ziet maar weinig originele voorstellen om de eigen inkomsten te vergroten. De aanvragers nemen helaas geen initiatief om in de backoffice financieel, administratief en publicitair meer samen te werken.

Talentontwikkeling

Twee productiehuizen voor theater en dans en een aantal gezelschappen die jonge makers ruim baan geeft, borgen tot nu toe de talentontwikkeling in Rotterdam. Nu het Rijk geen productiehuizen meer financiert, adviseert de Raad met klem een productiehuisfunctie in stand te houden. Theater Rotterdam – de nieuwe coalitie van de Rotterdamse Schouwburg, het Ro Theater en Wunderbaum – neemt op eigen initiatief de functie van Productiehuis Rotterdam over. Voor de dans moet deze functie bij Dansateliers of anders bij één van de gezelschappen worden gelegd.

Nieuwe initiatieven

De Raad ontving helaas geen aanvragen van nieuwe spelers in de podiumkunsten. In de afgelopen vier jaar zijn er betrekkelijk weinig nieuwe groepen, makers of acteurs toegetreden tot het veld of zijn gebleven. De Raad roept de gezelschappen en podia in de stad daarom op zoveel mogelijk jongere makers te blijven presenteren en de banden met de opleidingen te versterken. Jonge makers zijn essentieel voor een spannend theateraanbod met een internationale uitstraling.

Podia

De podia programmeren adequaat tot bijzonder goed. Opvallend is dat het Oude Luxor en de Gouvernestraat eigenlijk (al) gesloten zouden zijn, maar nog steeds programmeren. Het Luxor Theater heeft echter te maken met sterk dalende kaartverkoop voor amusementstheater, cabaret en groot gemonteerde musicals. De musical heeft zich in de afgelopen periode weinig vernieuwd, het publiek lijkt verzadigd en heeft last van de economische crisis. Het Luxor is inmiddels in ernstige financiële problemen gekomen en behoeft een korte, maar krachtige kapitaalinjectie om drastische te kunnen transformeren.²

Urban dance meets academic

Rotterdamse dansmakers beoefenen veel dansstijlen en in de afgelopen jaren hebben zich daarom bijzondere mengvormen ontwikkeld. Vooral de mengvorm van theaterdans en

² Zie ook paragraaf '5 miljoen in 2013 en 2014' in de Inleiding Cultuurplanadvies 2013 - 2016 in cijfers

urban dance is interessant. Bestaande gezelschappen geven al ruimte aan dansers, choreografen en bewegingsidoom uit de urban dans. Daarin is echter veel overlap en de gezelschappen geven in hun aanvragen geen blijk van een samenhangende visie op deze ontwikkeling. De Raad wil deze veelbelovende mengvorm stimuleren en reserveert daarom een bedrag voor een nieuwe functie in het Cultuurplan: urban dance meets academic³.

Huisvesting voor dans

Tot slot uit de Raad zijn zorgen over de plannen om het pand aan de 's Gravendijkwal een andere bestemming te geven. Twee dansgezelschappen zijn hier gehuisvest en hebben nog geen voorstel voor een passende alternatief ontvangen. De gemeente zou de gezelschappen moeten helpen bij het vinden van geschikte huisvesting.

9. Film, Digitale media en Letteren

Film, digitale media en literatuur zijn inhoudelijk gezien partners. In Rotterdam gebeurt er ontzettend veel op dit gebied, maar slechts een klein deel van de instellingen doet een aanvraag voor het Cultuurplan. Een van de redenen is waarschijnlijk het gebrek aan organisatie en slagkracht in de sector. Wellicht heeft dat ook geleid tot de weinig enthousiaste en slecht geschreven aanvragen die de Raad heeft ontvangen.

Creatieve sector

De film- en digitale mediasector speelt een belangrijke rol in de ambitie van de stad om hoogopgeleiden en creatieven naar de stad te trekken. Op initiatief van het International Film Festival Rotterdam, LantarenVenster en V2 werken creatieve ondernemers steeds vaker samen met Rotterdamse kunstenaars en brengen zij lokale niches naar de internationale markt. Dit heeft een aanzuigende werking voor creatieven en hoogopgeleiden. Literatuur zou veel meer kunnen profiteren van de dynamiek van de creatieve industrie. Literatuur is geen omvangrijke bedrijfstak, maar er gaat nog steeds veel geld om in de boekenwereld.

Aanwas van nieuwe en diverse makers

Voor een vruchtbaar stedelijk letteren-, film- en digitale mediaklimaat zijn meer verschillende soorten makers nodig. Dat is nu nog niet het geval, zeker niet na het verdwijnen van het Rotterdam Media Fonds. De Raad betreurt dat daarmee het makend vermogen in de stad een slag is toegebracht. Voor de aanwas van nieuwe jonge makers hebben het Grafisch Lyceum Rotterdam en Hogeschool InHolland helaas te beperkt aansluiting op de bedrijfstak in Rotterdam. Audio Visuele Vormgeving van de Willem de Kooning Academie doet dit beter. De Raad wil dat aanvragers zich samen sterk maken voor de vestiging van nieuwe makers in film, literatuur en digitale media in Rotterdam.

³ Zie ook paragraaf 'urban meets academic'

. Sector

Samenwerking

In de literatuur, film en digitale media zou meer samengewerkt moeten worden. In de literatuur gaapt bijvoorbeeld een kloof tussen jonge, kleinschalige initiatieven zoals Speyksessies, Nur Literatur en Strak en gevestigde instellingen als Poetry International, Passionate en het Lezersfeest. De Raad denkt vooral dat samenwerking tussen organisaties uit de hele sector een toegevoegde waarde kan hebben. Film en digitale media zouden de literatuur bijvoorbeeld tot nieuwe presentatiewijzen kunnen inspireren.

Mediasamenleving

Verrassend genoeg mist de Raad bij vrijwel alle aanvragers een kritische reflectie op de genetwerkte en ge-medialiseerde samenleving. De digitalisering en medialisering van de samenleving is een feit, maar binnen de sectoren Letteren, Film en Digitale media wordt daar mondjesmaat creatief op gereageerd. De ingediende beleidsplannen ontberen n in dit opzicht actualiteit en dynamiek.

Doorlopende leerlijnen

Rotterdam heeft een bescheiden uitgeverwereld en geen kwalitatief sterke en brede schrijversopleiding. Er is mede daarom een zwakke doorlopende leerlijn in talentontwikkeling voor literatuur. De workshops en cursussen voor mediavaardigheden en mediawijsheid van Digital Playground zijn zeer waardevol. De Raad ziet kansen voor een doorlopende leerlijn van Digital Playground, de Beeldfabriek van de SKVR en V2_.

Internationale uitstraling, stedelijke roots

Het valt de Raad op dat vooral de letterenorganisaties die tot de internationale en landelijke top behoren, moeite hebben om in te haken op de stedelijke dynamiek. Poetry International is wereldwijd bekend met zijn prijzen, deelname aan World Poetry Movement, de ontsluiting van het festivalarchief en het festival zelf. Passionate Bulkboek is de grote speler voor literatuur, onderwijs en jongeren in Nederland. Dat (inter)nationale gewicht weten zij echter niet altijd te vertalen naar de realiteit van de stad.

Filmvertoningen

Rotterdam heeft zeer veel artistiek hoogwaardige filmvertoningen. Er is een prachtig filmhuis, LantarenVenster, een kwaliteitsbioscoop, Cinerama en er is een aantal onderscheidende festivals met het Internationaal Filmfestival Rotterdam als de grote publiekstrekker. Kleinere initiatieven als het Arab Filmfestival en het Architectuur Filmfestival zorgen voor de nodige diversiteit. De Raad is enthousiast over dit aanbod.

Digitale media

Rotterdam is de thuisbasis voor veel organisaties in digitale media, maar deze organisaties lijken steeds minder *cutting edge*. De Raad acht het cruciaal dat de digitale media zich niet opsluiten, maar het experiment aangaan in de publieke, ondernemende wereld. De pioniersrol die V2_Instituut voor de Instabiele Media jarenlang vervulde is nu enigszins verloren gegaan. De laboratoriumfunctie van V2_ acht de Raad wel van blijvende betekenis.

10. Muziek

Rotterdam barst van de klassieke en hedendaagse muziek, wereldmuziek, jazz en popmuziek. Het aantal aanvragen uit de sector muziek overtreft dan ook ruimschoots het beschikbare budget. De Raad heeft daarom uit budgettaire overwegingen negatief moeten adviseren over vier instellingen. Het beschikbare budget bleek echter ook voor de dertien instellingen met een positief te klein. Daarom heeft de Raad na zijn inhoudelijke afweging alsnog een generieke korting van 2,9% moeten doorvoeren.

Klassieke en hedendaagse muziek

Instellingen in de klassieke en hedendaagse muziek presteren goed tot zeer goed. Verschillende gezelschappen bedienen het gehele spectrum van het genre en de Doelen en de Laurenskerk zijn uitstekende podia. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest vervult een eminente rol als tweede symfonieorkest van Nederland en weet – evenals Sinfonia Rotterdam – aanzienlijke financiële middelen uit de markt te halen. De programmering van de Doelen is vernieuwend en er wordt inventief samengewerkt met Rotterdamse gezelschappen. Het DoelenEnsemble brengt hedendaagse muziek op hoog niveau.

Wereldmuziek

De Raad constateert helaas een achterstand in het aanbod van *wereldmuziek*. De wereldmuziekprogrammering van de Doelen is weinig creatief en vernieuwend en het WMDC maakt zijn oorspronkelijke doelstelling te weinig waar. De Doelen zou hier een grotere ambitie moeten ontwikkelen, juist vanwege de bloeiende wereldmuziekopleiding van CODARTS. De Raad vraagt de podia wereldmuziek de plaats in de programmering te geven, die het verdient.

Jazz

De slogan Rotterdam jazzstad kan volgens de Raad worden gerelativeerd. Zowel in de commerciële als de gesubsidieerde jazzwereld wordt hij niet waargemaakt. Een keer per jaar landt North Sea Jazz, voorafgegaan door North Sea Round Town, in Rotterdam. Maar in de rest van het jaar gebeurt er weinig. De Doelen en LantarenVenster ontwikkelen zich volgens de Raad te weinig. Zij moeten verantwoordelijkheid nemen voor een goed stedelijke jazzprogrammering, zeker nu de Raad negatief adviseert over Jazz International. De Raad vindt dat er idealiter plaats moet zijn voor een eigen jazzorkest en een podium voor jonge jazz in Rotterdam. BIRD is wat dat betreft een nieuw waardevol initiatief, maar nog te pril voor het Cultuurplan.

Popmuziek

Na het echec van Watt ontbreekt in de stad een groot poppodium voor ± 1000 bezoekers. Plannen van de bestaande poppodia kunnen deze lacune de komende jaren ten dele vullen. De Raad meent dat LP2 geschikt is als locatie voor de programmering van commerciële popconcerten voor een groot publiek. De programmering in Rotown en Baroeg zijn van vaste waarde voor de stad, evenals het jaarlijkse Metropolis festival. De Raad dringt er echter op

. Sector

aan grootschalige pop niet meer te subsidiëren, maar te financieren uit de markt. Poppodia zouden hun horeca onderdeel moeten maken van het business model, zodat zij meer horeca inkomsten kunnen genereren. Nu verdwijnen die te vaak in een B.V.⁴

Onafhankelijke poporganisatie

De gemeente heeft de popsector uitgenodigd plannen te ontwikkelen voor een onafhankelijke poporganisatie. De Raad acht een intermediaire organisatie in de popmuziek momenteel echter niet van toegevoegde waarde. De taak van belangenbehartiger is in Rotterdam niet urgent en er zijn in de regio voldoende goed geoutilleerde oefenruimtes. De Raad acht de kleinschalige poppodia zelf in staat om te werken aan collectieve marketing, verlevendiging van de binnenstad en promotie van bands. De Raad verwacht daarom dat er een structureel overleg komt tussen de poppodia.

Cultuureducatie en talentontwikkeling

De Raad vindt dat de grotere instellingen ook zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen voor cultuureducatie en talentontwikkeling. De huidige Muziekcoalitie is een goed initiatief voor de versterking van muziekeducatie in de stad, maar elke instelling draagt daarin zijn eigen verantwoordelijkheid voor de uitvoering. Music Matters, dat een paar jaar geleden als tijdelijk initiatief is gestart, moet daarom niet worden geïnstitutionaliseerd, maar juist afgebouwd.

Gergiev Festival en Operadagen Rotterdam

Het beperkte Cultuurplanbudget voor de muzieksector zorgt ervoor dat een groot aantal instellingen een negatief advies krijgt. De positief beoordeelde aanvragers krijgen bovendien een generieke korting van 2,9%. Operadagen Rotterdam en het Rotterdam Philharmonic Gergiev Festival behoren tot de belangrijkste festivals in het land. Helaas kunnen deze twee zeer gewaardeerde festivals om dezelfde budgettaire redenen niet ten volle worden ondersteund. De Raad adviseert dat ze blijven bestaan, maar om het jaar zullen plaatsvinden.

11. Musea & Erfgoed

Een tiental instellingen uit de museum- en erfgoedsector heeft een aanvraag ingediend. Musea en erfgoedinstellingen nemen gemiddeld 30% van het Cultuurplanbudget voor rekening. De Raad is daarom – ondanks enkele scherpe inhoudelijke keuzes - genoodzaakt een generieke korting van 8% door te voeren. De aanvragen van erfgoedinstellingen zijn helaas weinig inspirerend en niet goed geschreven. Het valt bovendien op dat de aanvragers niet anticiperen op de bezuinigingen en de gevolgen van de economische crisis.

Het Verhaal van de Stad

Het college van b en w vraagt musea en erfgoedinstellingen in de nota *Midden in de stad – Uitgangspuntennota voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2013-2016* het Verhaal van de stad

⁴ Zie ook paragraaf over ‘ondernemerschap’ in Integraal Cultuurplanadvies 2013 - 2016 criteria

beter te vertellen dan voorheen. De Raad is het hier mee eens en verwacht een gezamenlijke aanvraag van de betrokken erfgoedinstellingen. Museum Rotterdam, Maritiem Museum Rotterdam en het OorlogsVerzetsMuseum Rotterdam kiezen er echter voor om aparte aanvragen in te dienen. Museum Rotterdam dicht zichzelf een leidende rol toe bij het uitwerken van het Verhaal van de stad. Maritiem Museum Rotterdam wil vooral invulling geven aan het historische maritieme verhaal van de stad. Het OorlogsVerzetsMuseum geeft aan op termijn wel te willen fuseren met Museum Rotterdam. De Raad vindt dat het Verhaal van de stad in de verschillende aanvragen onvoldoende is uitgewerkt en is daarin met name teleurgesteld in Museum Rotterdam. De Raad adviseert daarom Museum Rotterdam te korten en een herbezinning op de functie van het OorlogsVerzetsMuseum⁵.

Maritiem Museum en Havenmuseum

Samenwerking tussen Maritiem Museum Rotterdam en Het Havenmuseum is al jaren een heikel onderwerp. De cultuurverschillen tussen beide instellingen zijn groot. De Raad is daarom verheugd dat het Maritiem Museum Rotterdam de museale publiekstaken van het Havenmuseum zal overnemen. Dit heeft gevolgen voor de beoordeling van beide musea.

Wereldmuseum

Het Wereldmuseum wil zich voortaan volledig richten op Oceanië en Azië en ontwikkelen tot een Aziatisch kunstmuseum dat in de toekomst niet langer subsidieafhankelijk is. Het museum onderbouwt dit op een geloofwaardige manier. De Raad is minder enthousiast over de kwaliteit van de tentoonstellingen, maar biedt het museum financiële ruimte om te werken aan volledige financiële onafhankelijkheid in 2016.

Collectiebeleidsplannen

Sinds de verzelfstandiging van de voormalige gemeentelijke musea zijn (Historisch) Museum Rotterdam, Maritiem Museum Rotterdam, Museum Boijmans Van Beuningen en het Wereldmuseum verantwoordelijk voor het beheer van de gemeentelijke collectie. Elke vier jaar dient het museum daarom een collectiebeleidsplan in. Dit plan beschrijft de omvang, staat en samenstelling van de collecties en het collectiebeleid. Het geeft bovendien inzicht in de keuzes voor verzamelen en het functioneren van de gemeentelijke depots. De Raad constateert dat alle ingediende collectiebeleidsplannen op orde zijn.

Depots

De slechte staat van de depots van Museum Boijmans Van Beuningen, Museum Rotterdam en Maritiem Museum Rotterdam is echter zorgwekkend. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het onderhoud van de gebouwen ligt bij de pandeigenaar: de dienst Stadsontwikkeling. De Raad roept de gemeente op verantwoordelijkheid te nemen en aandacht te besteden aan de slechte staat van de depots.

⁵ Zie ook paragraaf 4 '5 miljoen in 2013 en 2014' in Inleiding Cultuurplanadvies 2013 - 2016 in cijfers

. Sector

12. Beeldende kunst, Bouwkunst en Vormgeving

De Raad ontving zeer uiteenlopende aanvragen uit de sector beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving. Over het algemeen is de Raad echter niet erg te spreken over de kwaliteit van de aanvragen en de voorgestelde plannen.

Hogere aanvragen

De Raad vindt het opvallend dat de aanvragers zich weinig tot niet bezinnen op de huidige financiële, politieke en maatschappelijke omstandigheden. De instellingen anticiperen vrijwel niet op de veranderingen die op de cultuursector afkomen. De Raad vindt het daarom verbazingwekkend dat de meeste instellingen fors meer geld aanvragen. Dit geeft weinig blijk van subsidierealisme en loyaliteit richting andere aanvragers uit de sector.

Samenwerking ontbreekt

Aanvragers uit deze sector spreken vaak en uitgebreid over de samenwerking met andere culturele instellingen in Rotterdam. De Raad constateert echter dat alleen de samenwerking in de architectuursector daadwerkelijk op orde is. In de vormgeving en beeldende kunst is veel minder samenwerking dan gewenst en er zijn weinig sluitende afspraken over de verdeling van taken en functies. Dit zorgt voor zowel overlap als leemtes in het aanbod.

Musea

Museum Boijmans Van Beuningen en de Kunsthal krijgen een positieve beoordeling. Het Chabotmuseum scoort vooral positief op zijn ensemblewaarde in het Museumpark en zijn functie als opengesteld monument van het nieuwe bouwen. De presentatie-instellingen voor beeldende kunst - Witte de With en MAMA - krijgen eveneens een positieve beoordeling. Witte de With moet wel zo snel mogelijk gaan werken aan een betere relatie met een breed publiek.

Vormgeving

De Raad is positief over de aan Museum Boijmans Van Beuningen gelieerde Designprijs Rotterdam. Galerie VIVID krijgt een positief advies over het tentoonstellingsprogramma, maar de Raad is minder enthousiast over andere onderdelen van VIVID. De Raad adviseert negatief over de aanvragen van het Designplatform Rotterdam en het nieuwe Instituut voor Architectuur, Vormgeving en E-cultuur (AVE).

Architectuur

De Raad is gematigd positief over de aanvragen op het gebied van architectuur. Het Architectuur Instituut Rotterdam, de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam en het Architectuur Film Festival Rotterdam krijgen een (gedeeltelijk) positieve beoordeling. De aanvragers zijn zich bewust van het veld waarin zij zich bevinden, nemen een duidelijke positie in en stellen zich heldere doelen.

Centrum Beeldende Kunst

De Raad is ontevreden over de aanvraag van één van de grotere spelers in deze sector: het Centrum Beeldende Kunst. Enkele onderdelen zijn van niveau, maar de instelling zelf is een willekeurige optelsom van activiteiten zonder duidelijke positionering. De Raad verwacht van het CBK een goede analyse van actuele ontwikkelingen in de beeldende kunst in Rotterdam, maar dit ontbreekt volledig. De Raad adviseert uiteindelijk positief, maar verwacht wel een stevige aanscherping van profiel en activiteiten.

SKAR

Betaalbare werkruimte is voor kunstenaars een voorwaarde om zich in een stad te vestigen. Stichting Kunstaccommodatie Rotterdam helpt zeer veel kunstenaars aan een geschikte werkplek en draagt daarmee bij aan een bloeiend kunstenaarsklimaat. Nu de gemeente huurverhogingen heeft aangekondigd, komen SKAR en de kunstenaars in de problemen. De Raad vraagt daarom aandacht voor de noodzaak van betaalbare ateliers voor kunstenaars.

Festivals en kunstenaarsinitiatieven

De Raad ontving maar weinig aanvragen van kunstenaarsinitiatieven en festivals. De aanvragen die de Raad wel ontving, waren helaas van slechte kwaliteit. De Raad vindt dat de beeldende kunstsector niet kan zonder festivals en kunstenaarsinitiatieven. Ze dragen bij aan de pluriformiteit en kracht van de hele sector. De Raad adviseert aanvragers in deze sector daarom zoveel mogelijk samen te werken met deze partijen.

13. Een nieuwe functie: Urban meets Academic – vice versa

Talentontwikkeling is een belangrijk ingrediënt voor een gezonde cultuursector. Veel Rotterdamse instellingen werken al langere tijd succesvol aan talentontwikkeling. Toch is de keten niet overal even sterk, met name in de urban arts ziet de Raad zwakke schakels. De Raad reserveert daarom binnen het Cultuurplanbudget middelen voor de versterking van deze schakels. Nader onderzoek moet uitwijzen aan welke instelling(en) dit bedrag moet worden toegewezen.

Schakel 1: talentontwikkeling aan de basis

De Raad vindt het zeer belangrijk dat Rotterdam talentontwikkeling in urban arts faciliteert. Eerder nam De Nieuwe Oogst deze taak op zich, maar helaas kwamen deze activiteiten hier niet goed uit de verf. Om talentontwikkeling aan de basis mogelijk te maken heeft Rotterdam een homebase nodig en doorlopende lijnen in talentontwikkeling met uitzicht op een beroepsperspectief. Belangrijk is dat deze functies het bestaande aanbod van HipHopHuis, SKVR of andere instellingen niet overlappen.

Homebase

Urban culture is de cultuur van de straat. Daar ontstaat creativiteit in ruwe vorm, doen jongeren hun eerste ideeën op, vormen zich crews en wordt op allerlei manieren samenwerking aangegaan. Deze humuslaag is nodig voor de aanwas van nieuw talent. Een laagdrempelige homebase moet dit talent van de straat zien te 'vangen'. De homebase van

. Sector

De Nieuwe Oogst voldeed helaas niet aan de verwachtingen. Een nieuwe homebase moet daarom aan een aantal voorwaarden voldoen. De homebase wordt een inspirerende en laagdrempelige omgeving voor kunstbeoefening, experiment, talentontwikkeling en informele ontmoeting. De ruimte heeft idealiter een capaciteit voor ongeveer 150 tot 250 personen, voldoet aan de gestelde geluidsnormen en beschikt over de benodigde vergunningen. Als talenten zich verder willen ontwikkelen, dan begeleidt de homebase ze naar bestaande culturele aanbieders.

Talentontwikkeling in alle urban arts

Urban culture manifesteert zich bij uitstek multidisciplinair: dans, muziek, poetry/rap, graffiti en Dj-ing worden in producties en presentaties gecombineerd. De Nieuwe Oogst focuste in talentontwikkeling teveel op toptalent in de muziek. Talentontwikkeling zou zich veel meer moeten richten op alle urban arts en met extra aandacht voor de onderbelichte visual arts (fotografie, beeldende kunst, film en media) en letteren. De Raad benadrukt bovendien dat de begeleiding van talent meer is dan het bieden van een podium en cursussen. Door persoonlijke begeleiding, internationale masterclasses en aansluiting bij de beroepspraktijk kan een talent zich inhoudelijke verdiepen en onderzoek doen.

Schakel 2: Urban dance en de academische danstraditie

Alle dansinstellingen in Rotterdam lijken zich in mindere of meerdere mate te oriënteren op de urban dance. Urban dance en de academische dans lijken daarom steeds meer te mengen. Sommige aanvragers leggen zich bijvoorbeeld toe op de ontwikkeling van urban dance naar het theater, zoals Got Skills en Dance Works. Conny Janssen Danst en Scapino Ballet nemen urban dance juist op als onderdeel van onderzoek om zo het eigen bewegingsidoom te vernieuwen. De Raad juicht deze ontwikkeling toe en vindt dat deze vernieuwende impuls voor de dans in Rotterdam thuishoort.

Analyse, choreografie en dramaturgie

Bij elke aanvrager ontbreekt echter de visie en/of slagkracht om deze ontwikkeling echt verder te brengen. Vaak mist er expertise op het gebied van analyse, choreografie en dramaturgie. Deze expertise is echter wel noodzakelijk voor een daadwerkelijke verdieping van deze ontwikkeling. De Raad vindt daarom dat er een faciliteit zou moeten komen waar deze expertise samenkomt en voor iedereen beschikbaar is. Omdat zowel de urban dance als academische dans veel verschillende stijlen, spelers en scholen kennen en de ontwikkeling nog pril is, zou deze faciliteit een neutrale plek moeten zijn.

Neutrale, maar verdiepende faciliteit

De faciliteit is daarom artistiek onafhankelijk en vooral coördinerend en ondersteunend. Er is geen artistiek leider, een coördinator betreft externe expertise en gastdocenten uit de urban dance en academische dans. De faciliteit heeft aanbod voor elke (semi-)professional of vergevorderde amateur. Dit is geen regulier, maar gespecialiseerd lesaanbod toegespitst op kennisoverdracht. Choreografen en docenten geven masterclasses choreografie, analyse en dramaturgie ter voorbereiding op een productie.

Vernieuwende producties

Daarna ondersteunt de faciliteit bij productie en stelt een klein productiebudget beschikbaar. Dit is vooral van belang voor crews die vaak in eigen huis minder goed of helemaal niet geoutilleerd zijn. De producties zijn ook buiten de faciliteit te zien; afstemming met de podia is daarbij een must. De Raad waarschuwt wel voor een te traditionele aanpak zoals eerder is gehanteerd bij productiehuisen. Dan ontstaat nog te vaak 'urban meets modern' en dat is slechts één van vele mogelijke varianten. Uitgangspunt is wederzijds respect voor de esthetische verscheidenheid van de dansvormen en de wijze van presentatie en beleving.

Schakel 3: Bewegingstheater

In de theaters ontwikkelt zich onder invloed van de urban arts een steeds serieuzere vorm van bewegingstheater. Een mengvorm van dans en toneel, onder andere te zien bij Ann van den Broek en les Ballets C de la B. Bewegingstheater heeft de dans als bron, maar de toepassing vindt eigenlijk altijd onder de vleugels van een theatergezelschap plaats. De nadruk ligt dan ook op dramaturgie.

De experimenten met bewegingstheater van met name jonge makers hebben tot nu toe nog een wisselend resultaat.

Rotterdam heeft met de activiteiten van de vroegere theaterwerkplaats van Lantaren/Venster en het werk van wijlen Ton Lutgerink een sterke traditie in het bewegingstheater. Het bewegingstheater wint bovendien in het steeds fysiekere en beweeglijkere toneel van Wunderbaum en Ro Theater aan terrein. Deze activiteiten zouden volgens de Raad moeten worden ondersteund in analyse, choreografie en dramaturgie. Deze ondersteuning zou kunnen plaatsvinden vanuit het productiehuis van de Rotterdamse Schouwburg. Pas dan kan het Rotterdamse bewegingstheater een echte vlucht nemen.